

יאיר ניצני מרים גבה

מעצבני דעת הקהל

כחלק מתהליך ניקוי רעלים פנימי החלטתי לכתוב ביומני מה מעצבן אותי. אנשים נגענים, אני מדבר אליכם

איור: טל לזר

הקיץ הגיע, לכולנו חם ולח, אנהנו עצבניים, ולי-

חלקנו אפילו יש סיבות מוצדקות לזה. יש מי שמרגיש צורך לצאת ולהפגין ברחובות, ויש מי שמסתפק בחסימת צירים בין הסלון למקרה בבית הממוזג.

כחלק מתהליך ניקוי רעלים פנימי שאני עובר ללא הכי וונה חיצונית, החלטתי במשך כמה ימים לכתוב ביומני מה מעצבן אותי ולשתף במידע את קוראיי הנאמנים. ככה, כל מי שבא איתי במגע יידע מה מכעיס אותי וישתדל להתנהג ולהתאפק בהתאם.

טרחני קפה ומאפה. אנשים שחצי מזמן השהייה שלהם בבית קפה מוקדש לפירוט מודקדק של ההזמנה: "אני רוצה אספרסו ארוך נטול עם חלב סויה אורגני, לא חם מדי, לא חזק מדי, בכוס זכוכית לא שקופה מדי, ושהפרח שמציירים בקצף יהיה ממשפחת הסחלביים". נראה אותו מתפלסף ככה עם בריסטה בבית קפה באיטליה, שבטח יזרוק עליו משהו חם מדי באופן חזק מדי, או שפשוט ישליך את הנודניק לקור לסיאום לקרב נגד אריה.

מעצבנים לא פחות מנודניקי הקפאין הם בני דודיהם, טר-חני הגסטרונומיה. אנשים שלא מסוגלים להזמין אוכל בלי לשגע את המלצר בבקשות כמו "שהאורז לא ייגע בשניצל" (למה, השניצל שומר נגיעה?), או "שהסלט יהיה בלי מל-פפונים, שהעגבניות יהיו שרי אבל גדולות, ושהמלח יהיה אטלנטי אבל לא גס" (למה, אתם מפחדים שהוא יעליב את עלי החסה בייבי?).

אני כן מצדיק את אלה שמבקשים במסעדה שלא יחתכו את הפירות למוזלי באותו סכין שבו חתכו את הבצל לסלט. מדובר בבקשה קטנונית שמונעת הגעלה גדולה.

אלה שמדברים קרוב מדי. סיינפולד כבר התריע מפני התופעה המעצבנת הזאת. עם כל הכבוד לקירבה אנושית, על פי החוק הבינלאומי והבלתי כתוב, בין שני אנשים שמדברים ושואין להם כוונה שהשיחה תוביל לאמבטיית קצף משותפת צריך להיות מרחק של 45 סנטימטר לפחות. גם אם מדובר באיש שיחה מרתק, אתה לא רוצה לראות מקרוב את הסתימות בשיניים שלו או לגלות שבארו-חת הצהריים הוא אכל משהו ברוי טב שום. הוא, מצידו, יכול להיות מצוין בלי להתוודע מקרוב לשע-רות האף שלך.

למרות זאת, אני נתקל מדי פעם באנשים שרדאר אומדן המי-רחק שלהם משובש, ואני מרגיש שהם מתקרבים מדי, חוצים את גדר המערכת ונכנסים למים הטריטורי-ריאליים שלי. העצה המתבקשת היא להתרחק מהאיש, אלא שהניסיון מוכיח שהתרחקות אינה מועילה מול טיפוסים חסרי גבולות שכאלה: בשנייה שזות, הוא יצמצם מרחק מחדש.

ייתכן שהגיע הזמן לפתח אמצעים טכנולוגיים שיפתרו את המפגע. למשל, חיישן שיותקן על צווארון החולצה, וברגע שמי-סיג הגבול יחצה את המרחק המותר, המערכת תתחיל לצפצף, ובהמשך גם תשחרר לעבר המסתנן סילון אוויר בניחוח דג מלוח, שירחיק אותו בחזרה לעבר הגבול המותר.

"זוכר אותי?" ככל שהשנים עוברות, יכולות הזיכרון שלי מתקרבות לאלו של דלעת בפנסיה. אני מתקשה לזכור שמות ופנים של אנשים, גם אם הם היו קרובים אלי ואכלנו מאותו מסטינג, וגם אם הארוחה היתה אתמול בערב. אלא שיש אנשים שבמקום לסייע ולהבין שבגילנו, ההארד דיסק בראש כבר די מלא ולוקח זמן להעלות את רשימת אנשי הקשר – הם רק מקשים.

– כנראה בחזרה טובה, נותנת אמון בבני אדם. נקווה שייגמר טוב. ברור שייגמר טוב, בסוף דורסת אותו משאית, ראיתי את הסרט הזה אתמול".

בעלי סדר יום מושלם. מדי פעם אני קורא באחד העי-תונים ראיון עם מנכ"ל מצליח, שמספר על סדר היום המושלם שלו, שכולל השכמה בחמש בבוקר, ריצה של עשרה ק"מ בים, מאתיים שכיבות סמיכה, אכילת חצי מלפפון, הכנת סנדוויץ'ים לילדים תוך ניקוי הבית, קריאת ספר על שיווק דיגיטלי, ניהול שיחת סקייפ עם מרק צוקרברג ותרגול מדיטציה בווטסאפ עם הרלאי לאמה. כל זה לפני ההתייצבות במשרד בשבע וחצי בבוקר, שלב ביום שבו הדבר היחיד שאני הספקתי זה לסמס מהמיטה לאשתי שנמצאת בסלון שתחלישי את הטלוויזיה, כי אנשים ישנים פה.

לא ברור איך האנשים הנ"ל מצליחים לעשות את כל הרב-רים האלה בשעה מוקדמת כל כך, ועוד נשאר להם כוח להיות מעצבנים גם בשאר היום.

מדבר ונוגע. לא יודע מתי התחיל הנוהל הזה, שבו אדם מדבר אליך, ותוך כדי כך דופק לך ביד על הרגל או נוגע לך בכתף באצבע אחת, כדי להדגיש נקודות מסוימות. נכון שבעולם המודרני הגירויים מסביב רבים, וכל אחד מעוניין למקד את תשומת הלב והקשב לכיוונו. אבל זו עדיין לא סיבה לעשות לי מסאו' לא ממש ארומטי. באופן אישי זה מביא לי עצבים, ואם ההסבר שלו ארוך מדי, גם משאיר לי סימנים כחולים על הרגל.

הבלתי מושומנים. אנשים רזים שמספרים לך שהם אוכלים הכל חופשי – עוגות, חומוס, ממתקים ולאפות בלילה – וני-שאררים רזים. אין צורך להכביר מילים, מדובר באנשים בלתי נסבלים, שיש להגלות או להכריח לעבור ניתוח השתלת שומן.

גברים שנעמדים לך מול הפרצוף עם בגד ים. את או אתה יושבים בים על כיסא כתר פלסטיק נמוך, ומישהו נטול חולצה נעמד לך מול הפרצוף עם בגד ים רטוב, כש-מבושיו בגובה העיניים שלכם. להשלמת החוויה הוא גם מטפטף עליכם.

אגב, נתתי לחבר שהוא פסיכיאטר נודע לקרוא את הרשימה הזאת. הוא השיב שגם לו יש רשימה בשבילי – של מוסדות לבריאות הנפש, שישמחו לטפל בי. ●

yairn@israelhayom.co.il

מדי פעם ניגש אלי מישהו שלפני עשור נסע איתי במשך חצי שעה ברכבת וניהלנו שיחה שהסתכמה במשפט הבל-תי נשכח "תגיד, כבר עברנו את בנימינה?". הוא נעמד מולי בפרצוף של אחי התאום, ואם אני לא נופל על צווארו באופן מייד, תוך ציון שמו ומספר הקטר בנסיעה המשותפת שלנו, הוא מתחיל במבחן: "נו, מאיפה? לא זוכר? אה? מה קורה לך? לא מתאים לך, ניצני. תפסת תחת, אה?"

קול רם מדי בגינה ציבורית. לעיתים, כשאני מגיע לגינה ציבורית, אני מזהה תופעה שאין לה הסבר: אימהות שמדברות לילדים הקטנים שלהן בקול רם מאוד, למרות שהילד ממש קרוב. הן לא צועקות על הילד, חלילה, אלא מדברות אליו בווליום מוגזם, כדי שכולם מסביב ישמעו. סוג של יחסי ציבור לאימהות המשובחת שלהן ולגאונות של הילד.

הדיבור שלהן נשמע כמו קריינית במערכת כריזה בשדה תעופה: "עידני חמוד, אתה יכול גם לתת לילד החמוד לשחק. אנהנו יודעים לשתף, נכון עידני? מה אמא לימדה אותך? הכל זה מ...? למעלה! נכון, חמוד".

לא ברור מה הסיכוי האמיתי שעידן ייצא גאון, אבל לדעתי יש סיכוי די גדול שהוא יקבל את הגי-נים של אמא ויגדל להיות מעצבן.

מסבירי סרטים. צפייה בסרט בקולנוע יכולה להיות חוויה נהדר-ת או סיוט מתמשך. מספיק שמי

שיושב על ידך אוכל פופקורן בפה פתוח או שותה מהקשית של הקולה ברעש של שואב אבק, והלך לך הסרט.

אבל יש זן אפילו גרוע יותר של נודניקים – מסבירי הס-רטים. אלה שבמהלך רוב ההקרנה עוסקים במתן פרשנות למתרחש על המסך. הם לא עושים את זה בהכרח בסרט של פליני, שאולי זקוק להסברים, אלא גם בסצנות מורכבות שבהן סילבסטר סטאלון חוטף בוקסים מרוסי בשם דראגן.

לפעמים הם לא מסתפקים בהסברים, אלא עוסקים גם בניחושים לגבי המשך העלילה. זה יכול להישמע בערך כך: "מי זה, זה הדוקטור?"

– לא, זה הספר שעשה לה קודם את הפרמננט והכניס את המחליק לתיק.

"הוא תכף יצח אותה, תשמע מה אני אומר לך. מעניין אם אחותה תגלה לה מה הוא לחש לה".

מוזיקה מפחידה, הספר מתקרב לגיבורה. נשמעת צעקה. "תזוהרי, הוא מאחוריך! יא הבלה. למה היא לא בורחת?"

אדם שמדבר אליך, ותוך כדי כך דופק לך על הרגל או נוגע לך בכתף באצבע אחת - הוא מעצבן. כל אחד מעוניין למקד קשב, אבל זו לא סיבה לעשות לי מסאו' לא ממש ארומטי